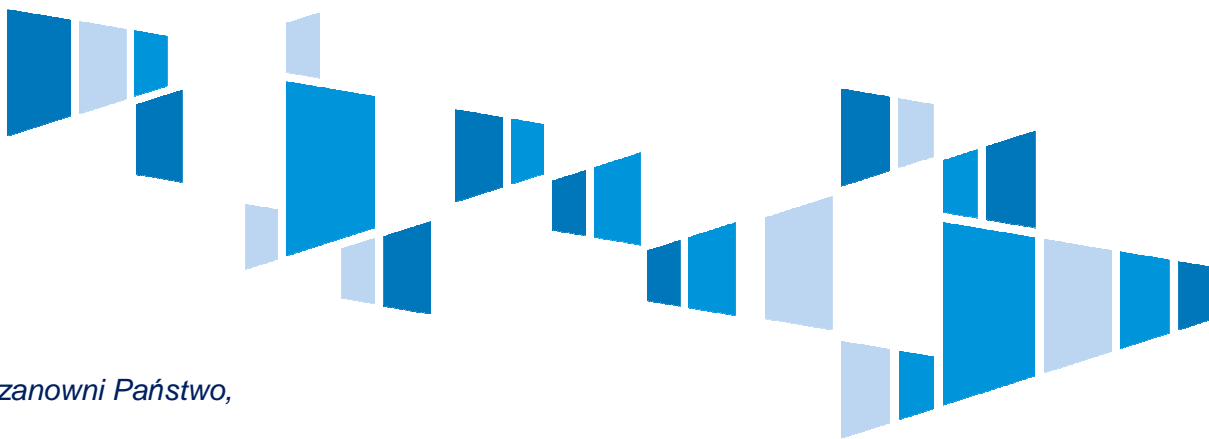

BIULETYN INFORMACYJNY
MINISTERSTWA FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
DLA CZŁONKÓW KOMITETÓW MONITORUJĄCYCH
REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE

marzec 2021

Szanowni Państwo,

Pierwsze miesiące roku przebiegły pod znakiem konsultacji Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027. Umowa określa cele, warunki i instrumenty realizacji polityki spójności w Polsce, dlatego tak ważne jest szerokie upowszechnienie tego dokumentu. Za nami wirtualne – ze względu na pandemię COVID – spotkania w każdym regionie oraz szereg spotkań tematycznych z parlamentarzystami, samorządowcami i partnerami. Jednym z kluczowych gremiów na których omawiane były te kwestie jest Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa, działający przy Komitecie Koordynacyjnym ds. Umowy Partnerstwa.

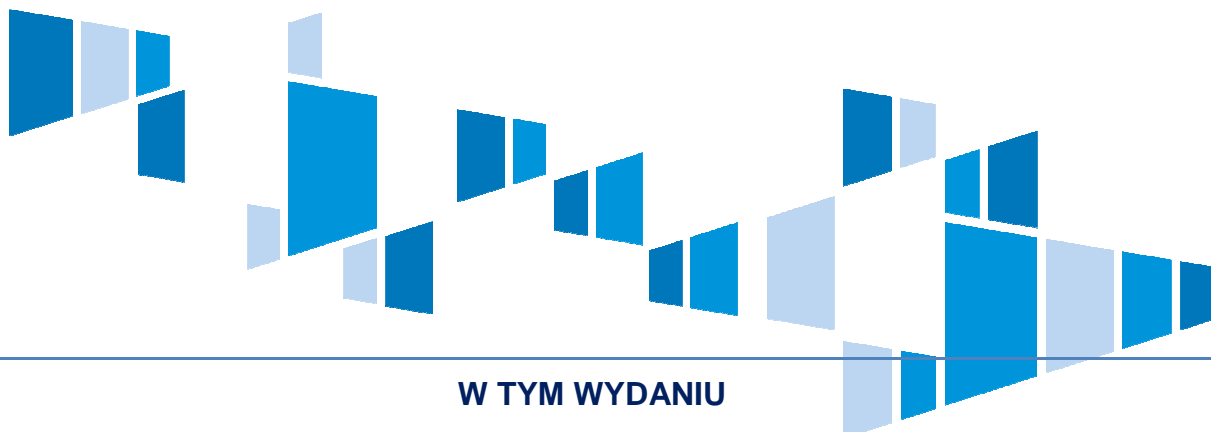
Równoległe toczą się prace nad Krajowym Planem Odbudowy, który pomoże odbudować polską gospodarkę po pandemii. Konieczność wyjścia z załamania kryzysowego stała się również impulsem do uzupełnienia i wzmocnienia - pod względem programowym, jak i wykonawczym - realizowanej przez Polskę Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020.

Zachęcam do zapoznania się z projektami Umowy Partnerstwa oraz Krajowego Programu Odbudowy – znajdują je Państwo na stronach internetowych MFiPR oraz na kanale Youtube naszego resortu.

Waldemar Buda

*Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Funduszy i Polityki Regionalnej*

W TYM WYDANIU

ZAGADNIENIA STRATEGICZNE

Krajowy Plan Odbudowy – nowy zakres i harmonogram prac

Wieloletnie Ramy Finansowe 2021-2027

Projekt Umowy Partnerstwa 2021-2027

Perspektywa 2014-2020. Dodatkowa alokacja React-EU

REALIZACJA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Stan wdrażania regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

MONITORING PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

ZAGADNIENIA STRATEGICZNE

W lipcu 2020 r. uzgodniono ambitny i kompleksowy pakiet dotyczący **Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności** (Recovery and Resilience Facility, RRF) oraz budżetu na nową perspektywę finansową – **Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027** (Multiannual Financial Framework).

Według propozycji KE trzy filary tzw. Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy to:

➤ I filar - Pomoc dla państw członkowskich w odbudowie:

- ⊕ Instrument na rzecz odbudowy i zwiększania odporności. RRF ma charakter doraźny i dodatkowy w stosunku do innych funduszy UE. Jego budżet wynosi 723,8 mld euro w formie dotacji i pożyczek na wsparcie reform i inwestycji podejmowanych przez państwa UE.
- ⊕ Instrument React-EU: nowy instrument krótkookresowego wsparcia w ramach polityki spójności do 2022 r..
- ⊕ Instrument Rozwoju obszarów wiejskich.
- ⊕ Fundusz na rzecz sprawiedliwej transformacji.

➤ II filar - Rozpoczęcie odbudowy gospodarki i wspieranie inwestycji prywatnych:

Podstawą w ramach tego filaru jest InvestEU – instrument mobilizacji inwestycyjnej kapitału prywatnego, przede wszystkim na cele zielonej i cyfrowej transformacji.

➤ III filar - Wnioski z kryzysu - wzmocnienie strukturalnie kluczowych obszarów społeczno-gospodarczych UE:

- ⊕ RescEU – zwiększenie współpracy antykryzysowej na obszarach transgranicznych (wsparcie logistyczne oraz szkolenia dla służb ratunkowych).
- ⊕ „Horyzont Europa” – zwiększenie środków na ochronę zdrowia i ochronę środowiska.

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) jest największą częścią Funduszu Odbudowy i jest powiązany z Semestrem Europejskim, a zatem stanowi realizację reform będących odpowiedzią na Zalecenia Rady dla Polski (CSR's). W jego ramach państwa członkowskie przygotowują programy antykrzysowe – Krajowe Plany Odbudowy (KPO), jako część Krajowych Programów Reform z wykazem projektów inwestycyjnych, które będą mogły zostać objęte finansowaniem. **Celem ogólnym RRF** jest promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii. Instrument ma złagodzić gospodarcze i społeczne skutki pandemii koronawirusa oraz sprawić, by gospodarki państw członkowskich były bardziej odporne i lepiej przygotowane na wyzwania związane z transformacją ekologiczną i cyfrową. Ma on tym samym przyczynić się do odbudowy potencjału wzrostu gospodarczego UE i tworzenia miejsc pracy, a także promowania zrównoważonego wzrostu.

Rodzaje i wysokość wsparcia w ramach RRF

Z tego źródła do Polski ma trafić blisko 25 mld euro dotacji i ponad 34 mld euro pożyczek. Krajowy Plan Odbudowy będzie przełożeniem tych pieniędzy na konkretne reformy, programy i inwestycje.

Środki alokowane na Instrument będą pochodziły z pożyczek zaciągniętych w imieniu UE. Spłata zobowiązań odbędzie się – co do zasady – od kolejnego WRF do

31 grudnia 2058 r. i będzie wynikała z nałożonych na państwa nowych środków własnych.

Polska będzie czwartym i największym beneficjentem tego instrumentu w pierwszej fazie dystrybucji środków (2021-2022). W drugiej fazie (30% środków) Polska może liczyć na szóstą, najwyższą alokację spośród wszystkich państw członkowskich, choć finalny podział znany będzie w połowie 2022 r.. Polska może liczyć na ok. 24,9 mld euro (w cenach bieżących) środków bezzwrotnych.

Część grantowa RRF została podzielona na dwie części – 70% wg klucza zaproponowanego przez KE, który jest korzystny dla Polski. Pozostałe 30% alokacji zostanie podzielone według klucza, który będzie uwzględniał spadek PKB w 2020 r. oraz łączną stratę realnego PKB w latach 2020 i 2021.

Krajowy Plan Odbudowy – nowy zakres i harmonogram prac

Warunkiem skorzystania ze środków Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jest przygotowanie **Krajowego Planu Odbudowy (KPO)**. Plan wskazuje reformy oraz powiązane z nimi projekty inwestycyjne. Dokument zostanie poddany procedurze przeglądu i aktualizacji w 2022 r. pod kątem finalnego podziału środków w 2023 r. Czas na wykorzystanie środków w ramach KPO mamy do końca sierpnia 2026 r.

Plan Odbudowy koncentruje się wokół 5 obszarów: 1. Zwiększenie odporności i konkurencyjności kluczowych sektorów gospodarki, 2. Większe wykorzystanie zielonej energii i zmniejszenie energochłonności, 3. Transformacja cyfrowa, 4. Zwiększenie dostępu i wzmocnienie jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz 5. Zielona i inteligentna mobilność.

Konsultacje społeczne KPO rozpoczęły się 26 lutego konferencją z udziałem Premiera Mateusza Morawieckiego i zakończyły w dniu 9 marca br. Ostateczna

wersja dokumentu musi trafić do Komisji Europejskiej do końca kwietnia bieżącego roku.

Komisja Europejska ma dwa miesiące na ocenę KPO. Kluczowymi kryteriami oceny KPO pozostają rekomendacje Rady dla państwa członkowskiego w ramach Semestru Europejskiego (CSR z lat 2019 i 2020), wzmocnienie potencjału gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej. Ważnym czynnikiem w ocenie pozostaje cyfrowa i środowiskowa transformacja.

Zalecenia Rady (CSRs) dla Polski z 2019 r.

- Zwiększenie efektywności wydatków publicznych.**
- Zapewnienie adekwatnej wysokości przyszłych świadczeń emerytalnych i stabilności systemu emerytalnego** (podwyższanie rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę, reforma preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych).
- Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy** (lepszy dostęp do opieki nad dziećmi i do opieki długoterminowej, działania na rzecz trwałych form zatrudnienia).
- Wspieranie wysokiej jakości edukacji i rozwijanie umiejętności** (kształcenie dorosłych).
- Wzmocnienie innowacyjności gospodarki** (wspieranie instytucji badawczych, lepsza współpraca instytucji – przedsiębiorstwa).
- Inwestycje** (innowacje, transport, infrastruktura energetyczna i cyfrowa, czysta energia, opieka zdrowotna).
- Lepsza jakość regulacji** (konsultacje społeczne i publiczne).

Zalecenia Rady (CSRs) dla Polski z 2020 r.

- Rozważna polityka budżetowa** (zdolność obsługi zadłużenia, zwiększenie inwestycji).
- Poprawa dostępności, odporności i skuteczności systemu ochrony zdrowia** (usługi e-zdrowia).
- Poprawa elastycznych form organizacji pracy i pracy w zmniejszonym wymiarze czasu.**
- Lepsze ukierunkowanie świadczeń społecznych.**
- Podnoszenie umiejętności cyfrowych** (przedsiębiorstwa, administracja).
- Zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do finansowania.**
- Inwestycje wspierające odbudowę gospodarki** (zielona i cyfrowa transformacja, infrastruktura cyfrowa, czyste i wydajne wytwarzanie oraz wykorzystanie energii, zrównoważony transport).
- Poprawa klimatu inwestycyjnego** (niezależność sądów).
- Skuteczne konsultacje publiczne** i zaangażowanie partnerów społecznych w proces kształtowania polityki.

Ocena KPO powinna zostać zatwierdzona przez Radę kwalifikowaną większością głosów na wniosek Komisji, w drodze aktu wykonawczego, który Rada podejmie w ciągu czterech tygodni od złożenia wniosku.

Pozytywna ocena wniosków o płatność będzie uzależniona od zadowalającej realizacji odpowiednich kamieni milowych i celów (priorytetów) polityki spójności. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia płatności, uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego.

Wieloletnie Ramy Finansowe 2021-2027

Na lata 2021-2027 w ramach polityki spójności mamy do dyspozycji kwotę **72,2 mld euro** w cenach bieżących, czyli **66,4 mld euro** w cenach stałych z 2018 r.

Dodatkowo Polska otrzyma **3,8 mld euro** w ramach **Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, który ma wspierać wybrane polskie regiony w procesie odchodzenia od gospodarki opartej na paliwach kopalnych.

W ramach **Wspólnej Polityki Rolnej** – przeznaczone będzie 21,6 mld EUR na płatności bezpośrednie, a na rozwój obszarów wiejskich - 10,6 mld EUR.

Ponad 500 milionów euro zostanie przeznaczone również na Europejski Fundusz Morski i Rybacki finansujący wspólną politykę rybołówstwa.

Główne uwarunkowania i priorytety nowej perspektywy finansowej:

- 🚩 wynikające ze strategii Europejski Zielony Ład (EU Green Deal):
 - ambitne cele klimatyczne;
 - czysta, przystępna cenowo i bezpieczna energia;
 - strategia przemysłowa na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym;
 - inteligentna mobilność;
 - ekologizacja wspólnej polityki rolnej;

- ochrona różnorodności ekologicznej;
- zerowy poziom emisji zanieczyszczeń do środowiska;

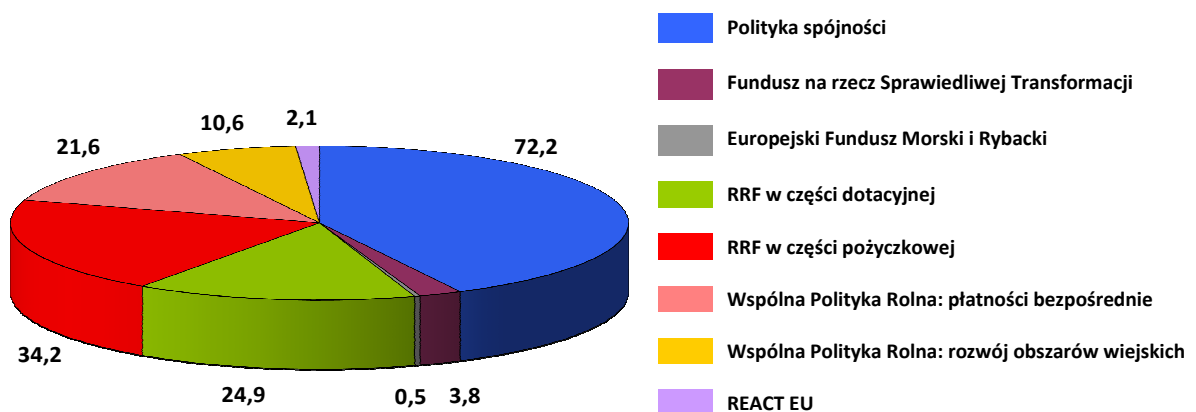
📌 wynikające z Agendy Cyfrowej:

- rozwój, lokowanie i wdrożenie technologii, która zmieni codzienne życie i uczyni gospodarkę konkurencyjną;
- sprawiedliwa i konkurencyjna gospodarka;
- transformacja cyfrowa z poszanowaniem praw obywateli, prowadząca do zrównoważonej, neutralnej klimatycznie i efektywnej w wykorzystaniu zasobów gospodarki;

📌 wynikające z dokumentów strategicznych (krajowych i regionalnych).

W obecnym czasie pod uwagę bierzemy również wyzwania wynikające z pandemii COVID-19.

ŚRODKI OGÓŁEM DLA POLSKI: 170 mld euro (w cenach bieżących)

Źródło: Opracowanie własne.

Projekt Umowy Partnerstwa 2021-2027

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym. Konsultacje społeczne projektu Umowy Partnerstwa zakończyły się. Obecnie w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej trwa analiza zgłoszonych uwag.

W ramach polityki spójności w nowym okresie programowania będzie obowiązywał taki sam układ dokumentów programowych jak obecnie: Umowa Partnerstwa oraz programy krajowe i regionalne. Łącznie mamy do zainwestowania 76 mld euro (72,2 mld euro z unijnej polityki spójności i 3,8 mld euro z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji).

PROGRAMY KRAJOWE

W latach 2021-2027 zamierzamy kontynuować na poziomie krajowym obecne PO (Inteligentny Rozwój; Infrastruktura i Środowisko; Polska Cyfrowa; Wiedza, Edukacja, Rozwój; Polska Wschodnia oraz Pomoc Techniczna). Ich zakres zostanie zmodyfikowany w oparciu o nowe wyzwania i cele zarówno krajowe, jak i europejskie. Największym programem krajowym pozostanie program z zakresu infrastruktury i środowiska z całkowitą alokacją na poziomie 25 mld EUR (czyli ok 35% alokacji ogólnej), pochodzącą z EFRR oraz Funduszu Spójności.

Drugim programem pod względem wielkości alokacji będzie program na rzecz nowoczesnej gospodarki, z alokacją w wysokości prawie 8 mld EUR.

Programem finansowanym z EFS+ będzie następna edycja programu Wiedza, Edukacja, Rozwój z alokacją 4,3 mld EUR.

Kontynuowany będzie także program na rzecz Polski Wschodniej. Otrzyma on nieco większą alokację niż w perspektywie 2014-2020, wynoszącą 2,5 mld EUR (dodatkowe środki w wysokości 677 mln euro). Rozszerzony zostanie jego zakres geograficzny, poprzez objęcie także regionu mazowieckiego (bez Warszawy).

Program w zakresie cyfryzacji otrzyma prawie 2 mld EUR.

Wśród programów krajowych nowością będzie program finansowany ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Będzie on zarządzany na poziomie krajowym z istotną rolą urzędów marszałkowskich w jego wdrażaniu, które pełnią funkcję instytucji pośredniczących z przypisanymi kopertami regionalnymi, a także z uwzględnieniem kluczowych resortów, związanych z transformacją energetyczną.

Ponadto, w nowej perspektywie wydzielono również odrębny program dedykowany pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym finansowany z EFS+ (ponad 0,2 mld EUR). W perspektywie 2014-2020 analogiczny program jest finansowany z funduszu FEAD i realizowany poza Umową Partnerstwa. Instytucją zarządzającą dla programu pozostanie minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego.

PROGRAMY REGIONALNE

W nadchodzącej perspektywie finansowej utworzonych zostanie 16 dwufunduszowych regionalnych programów, realizujących wszystkie cele polityki i zarządzanych przez samorządy województw. Zakres interwencji poszczególnych programów regionalnych będzie wynikał ze Strategii Rozwoju Województw, a także będzie wynikiem negocjacji kontraktu programowego pomiędzy zarządami województw z ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego.

Na realizację programów regionalnych zostanie przeznaczony 40% alokacji - tj. 28,4 mld euro. W projekcie UP podzielonych zostało 75% środków przeznaczonych na programy regionalne (tj. 21 315 mln EUR). Pozostałe 25% środków RPO (tj. 7 105 mln EUR) przeznaczono na rezerwę programową do podziału w ramach negocjacji kontraktu programowego.

Dodatkowo niektóre regiony: dolnośląskie, śląskie, wielkopolskie, łódzkie, małopolskie i lubelskie (wg projektu UP) skorzystają ze środków w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (3,8 mld euro z FST i 560 mln euro z polityki spójności, czyli łącznie 4,4 mld EUR).

Będą również kontynuowane Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej z udziałem Polski (dziewięć programów transgranicznych, dwa transnarodowe i cztery programy współpracy międzyregionalnej). Na realizację celu 2 dedykowanego Europejskiej Współpracy Terytorialnej zostanie przeznaczony 0,56 mld euro.

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Tak jak w poprzedniej perspektywie, Komisja Europejska wymaga obecnie skoncentrowania środków na kluczowych wyzwaniach – inteligentnej i zielonej Europie. Im wyższy poziom rozwoju danego państwa członkowskiego, tym wyższe poziomy koncentracji. Polska znajduje się w grupie państw dla których koncentracja tematyczna dla EFRR, wynosi: dla Celu 1 – innowacyjna gospodarka co najmniej 25% alokacji (z wyłączeniem środków na pomoc techniczną) oraz dla Celu 2 - Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna co najmniej 30% (z wyłączeniem środków na pomoc techniczną).

Koncentracja tematyczna dla EFS+ wynosi 25% na włączenie społeczne, w tym 2% na działania związane z zapobieganiem deprawacji materialnej.

Polska zobowiązana jest również do alokowania co najmniej 0,25% środków kwoty EFS+ na wsparcie partnerów społecznych i NGO, co zostanie zrealizowane w ramach programu będącego następcą PO WER.

Ważnym aspektem dla Komisji Europejskiej jest również zapewnienie odpowiedniego poziomu wydatków na działania związane z adaptacją do zmian klimatu. W nowym okresie programowania Polska zobowiązana jest wnieść 30% EFRR i 37% Funduszu Spójności w wydatki na rzecz osiągnięcia celów klimatycznych.

KONCENTRACJA TERYTORIALNA

Umowa Partnerstwa zwraca uwagę na różnice w rozwoju poszczególnych województw, a w ich granicach na zróżnicowania między subregionami. Opisany w UP zakres interwencji w poszczególnych celach polityki spójności oparty jest na schemacie „potrzeba/ potencjał rozwojowy - zakres wsparcia - oczekiwany rezultat”. Schemat ten jest poszerzony o wymiar terytorialny i dopasowanie zakresu interwencji

do potrzeb i możliwości rozwojowych terytoriów wskazanych w dokumentach krajowych (SOR i KSRR) oraz regionalnych (SRW) jako obszary strategicznej interwencji (OSI).

Obszary strategicznej interwencji kraju, zgodnie z KSRR to obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, które wspierane będą obligatoryjnie z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Obszary te dotyczą bariery i problemy związane przede wszystkim z nieefektywną gospodarką i słabo funkcjonującym rynkiem pracy oraz problemami demograficznymi dotyczącymi spadku liczby ludności i starzenia się społeczeństwa.

Na poziomie regionalnym samorząd województwa może – zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą i potrzebami – wyznaczać własne obszary strategicznej interwencji, wskazane m.in. w strategiach rozwoju województw, jak np. subregiony (tworzone przez współpracujące samorządy miejskie i wiejskie, miasto średnie/ stolicę regionu ze swoim otoczeniem funkcjonalnym), miejskie obszary funkcjonalne, obszary przygraniczne, przemysłowe, zdegradowane lub borykające się z problemem składowania zanieczyszczeń.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia ogólnego na zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wdrażany poprzez instrumenty terytorialne, zostanie przeznaczony co najmniej 8% środków EFRR. Dotyczy to interwencji z poziomu krajowego i regionalnego łącznie. Minimalna kwota w ramach RPO przeznaczona na ten cel zostanie uzgodniona we właściwym kontrakcie programowym.

W perspektywie finansowej 2021-2027 będą wykorzystywane wszystkie, określone w rozporządzeniu ogólnym, instrumenty terytorialne, tj.: zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT), rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) oraz inne instrumenty terytorialne (IIT). Na jednym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny, jeżeli zapewniona zostanie komplementarność podejmowanych działań i spełniona zasada o zakazie podwójnego finansowania.

Istotnym wsparciem objęte zostaną również obszary wiejskie, w szczególności stanowiące OSI obszary zmarginalizowane.

Uwzględnienie OSI na etapie programowania Umowy Partnerstwa, a następnie programów ją realizujących doprowadzi do osiągnięcia ważnego celu SOR, dotyczącego zwiększenia spójności terytorialnej kraju, poprzez niwelowanie różnic w poziomie rozwoju wewnątrz i między województwami.

HARMONOGRAM PRAC NAD UMOWĄ PARTNERSTWA I PROGRAMAMI OPERACYJNYMI

W ramach cyklu spotkań pod nazwą Fundusze Europejskie dla Polski od 19 stycznia do 16 lutego 2021 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Umowy Partnerstwa (łącznie 16 spotkań online). W konsultacjach zostało zgłoszonych w sumie 5013 uwag, które są analizowane przez ekspertów Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Zespół Międzyresortowy ds. Funduszy UE w październiku ubiegłego roku przyjął uchwałę rekomendującą zarządom województw powołanie grup roboczych, które pomogłyby w przygotowaniu regionalnych programów operacyjnych na lata 2021-27. W ich skład wchodzi m.in. samorządowcy, przedsiębiorcy, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Kluczową rolę w realizacji zasady partnerstwa pełnią komitety monitorujące krajowe i regionalne programy operacyjne oraz Komitet ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020, w ramach którego funkcjonuje Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa.

Posiedzenie Podkomitetu ds. rozwoju partnerstwa poświęcone najnowszemu projektowi UP odbyło się 19 lutego br.

Kolejnym krokiem w pracach nad Umową Partnerstwa jest przekazanie projektu UP do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a następnie uzgodnienie go na poziomie rządowym. Następnie po przyjęciu ostatecznej wersji Umowy Partnerstwa i projektów programów krajowych przez Radę Ministrów oraz projektów

programów regionalnych przez zarządy województw rozpoczną się negocjacje formalne programów i Umowy Partnerstwa z Komisją Europejską.

Prace nad projektami programów krajowych są mocno zaawansowane.

Obecnie trwają konsultacje społeczne projektu Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-27 oraz prognozy oddziaływania na środowisko do programu. Dokumenty są dostępne na stronie internetowej:

<https://www.polskawschodnia.gov.pl/strony/o-programie/fe-dla-polski-wschodniej-2021-2027/konsultacje-spoeczne-fe-dla-polski-wschodniej/>.

Konferencja rozpoczynająca konsultacje miała miejsce 5 marca br. Uwagi do programu można zgłaszać od 5 marca do 8 kwietnia br. korzystając z formularzy zamieszczonych na powyższej stronie internetowej.

W dniach od 10 marca do 14 kwietnia br. trwają konsultacje społeczne projektu Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG).

Projekt programu jest dostępny na stronie internetowej: poir.gov.pl/2021-2027.

W konsultacjach mogą wziąć udział wszyscy zainteresowani, w tym instytucje, partnerzy społeczni, organizacje, przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora nauki.

Formularz do zgłaszania uwag jest dostępny pod linkiem:

<https://www.poir.gov.pl/strony/o-programie/fe-dla-nowoczesnej-gospodarki/konsultacje-spoeczne-feng/>.

Kolejne programy krajowe będą przedstawiane sukcesywnie w najbliższych miesiącach. Na obecnym etapie zakładamy zakończenie negocjacji wszystkich dokumentów programowych na lata 2021-2027 do końca bieżącego roku.

PROJEKTY ROZPORZĄDZEŃ

Podczas posiedzenia Komitetu Stałych Przedstawicieli w dn. 3 marca 2021 r. przyjęte zostały wersje kompromisowe rozporządzeń dla polityki spójności na lata 2021-2027, będące wynikiem całokształtu negocjacji. Na spotkaniu Coreper zaakceptowano scalone wersje aktów prawnych wraz z załącznikami przedstawione przez Prezydencję

Portugalską, co oznacza zakończenie negocjacji międzyinstytucjonalnych pomiędzy Radą UE, Komisją Europejską a Parlamentem Europejskim.

Po akceptacji rozporządzeń rozpoczną się prace prawników-lingwistów zmierzające do przygotowania ostatecznych wersji aktów prawnych we wszystkich językach urzędowych UE. Jednym z etapów akceptacji przepisów w następnej kolejności będzie przyjęcie rozporządzeń podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego, a następnie przez jedną z rad Unii Europejskiej. Według szacunków Sekretariatu Rady UE publikacja i wejście w życie przepisów rozporządzeń planowane jest w drugim kwartale 2021 r.

Ponadto, w Dzienniku Urzędowym UE zamieszczono pięć znowelizowanych rozporządzeń wykonawczych KE dotyczących REACT-EU:

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/435 z dnia 3 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 288/2014 w odniesieniu do zmian we wzorach programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, aby zapewnić pomoc w ramach celu tematycznego „Wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.085.01.0001.01.POL&toc=OJ%3AL%3A2021%3A085%3ATOC).
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/436 z dnia 3 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/207 w odniesieniu do zmian we wzorze sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.085.01.0073.01.POL&toc=OJ%3AL%3A2021%3A085%3ATOC).
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/437 z dnia 3 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1011/2014 w odniesieniu do wzoru przekazywania danych finansowych, wzoru wniosku o

płatność zawierającego dodatkowe informacje dotyczące instrumentów finansowych oraz wzoru zestawienia wydatków (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.085.01.0107.01.POL&toc=OJ%3AL%3A2021%3A085%3ATOC).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/438 z dnia 3 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 184/2014 w zakresie dodania nowego celu tematycznego do klasyfikacji kategorii interwencji w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.085.01.0147.01.POL&toc=OJ%3AL%3A2021%3A085%3ATOC).
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/439 z dnia 3 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 215/2014 poprzez dodanie nowego celu tematycznego do klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do EFRR, EFS i Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2021.085.01.0149.01.POL&toc=OJ%3AL%3A2021%3A085%3ATOC).

Komisja Europejska poinformowała, że odpowiednie funkcjonalności SFC2014 zostały udostępnione 15 marca br. na potrzeby wprowadzania informacji dotyczących zmian programów związanych z REACT-EU.

Perspektywa 2014-2020. Dodatkowa alokacja REACT-EU

REACT-EU stanowi nową inicjatywę, która kontynuuje i rozszerza reakcję Unii Europejskiej na kryzys wywołany koronawirusem oraz środki naprawcze realizowane za pośrednictwem pakietów CRII. Inicjatywa ta przyczyni się do trwałej ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki poprzez dodanie do istniejących programów polityki spójności nowych, dodatkowych zasobów. Stanowi ona kolejny krok we wspieraniu odbudowy państw członkowskich, zapewniając dodatkowe środki finansowe na wypełnienie luki między pierwszą reakcją na sytuacje nadzwyczajne, a długoterminowym ożywieniem gospodarki wspieranym w okresie programowania

2021-2027. Dzięki specjalnej kwocie w wysokości 47,5 mld euro (50,5 mld euro w cenach bieżących) REACT-EU będzie wspierać działania w zakresie reagowania kryzysowego i środków naprawczych.

Zgodnie z fiszą nr 91 z 20 października 2020 r., pierwsza transza dla Polski będzie wynosić 1,651 mld EUR (w cenach bieżących), spośród ogólnej alokacji równej 39,795 mld EUR. Dość niewielki udział Polski w środkach z tego instrumentu spowodowany jest dobrymi wartościami wskaźników makroekonomicznych (poziom bezrobocia oraz spadek PKB spowodowany pandemią COVID-19 według danych z października 2020 r.). Druga transza instrumentu (10 mld EUR w cenach stałych z 2018 r.) zostanie podzielona pomiędzy państwa członkowskie na podstawie danych dostępnych na jesieni 2021 r. Dostępne dla Polski środki w ramach REACT-EU zostaną przeznaczone na działania w określonych obszarach tj. sektora ochrony zdrowia (30% alokacji), infrastruktury energetycznej (20%), cyfryzacji (15%) oraz wsparcia przedsiębiorstw (35%). Środki REACT-EU w poszczególnych programach regionalnych będą mogły być dostosowane do indywidualnych potrzeb, z zastrzeżeniem, że wsparcie będzie kierowane na cztery powyższe obszary.

W przypadku zmiany obecnych programów w związku z uwzględnieniem środków REACT, zastosowanie mają uproszczenia wprowadzone specustawą funduszwą, np. możliwość wprowadzenia nadzwyczajnego trybu wyboru projektów.

W celu zapewnienia lepszej przejrzystości i kontroli wydatkowania oraz z uwagi na brak możliwości łączenia środków REACT-EU ze środkami polityki spójności, w ramach programów regionalnych zostaną utworzone dodatkowe osie monofunduszowe. Dofinansowanie wyniesie do 100% kosztów kwalifikowalnych projektów, bez podziału na kategorie regionów. Nie będą miały zastosowania koncentracja tematyczna, warunkowość ex-ante i ramy wykonania.

Kwalifikowalność operacji w ramach REACT obowiązuje od lutego 2020 r.; dotyczy to również przedsięwzięć zakończonych, pod warunkiem, że rozpoczęły się po tej dacie i są zgodne z celami tematycznymi REACT-EU lub były realizowane w ramach CRII+. Wybrane operacje i rozpoczęte w ramach innych obszarów programów operacyjnych

mogą zostać przekwalifikowane lub przeniesione do osi dedykowanej REACT-EU, bez konieczności ponownego ich wyboru, pod warunkiem spełnienia wskazanych zasad, w szczególności odnoszących się do kryteriów wyboru projektów.

Zakładamy, że uruchomienie pierwszej transzy środków REACT-EU nastąpi w II kwartale br., a tym samym rozpoczną się przygotowania do zmian poszczególnych RPO. Wszelkie dokonane w programie zmiany muszą zostać przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO i uzyskać opinię MFiPR. Następnie Komisja Europejska zatwierdza program operacyjny w ciągu 15 dni roboczych od przekazania w SFC. Szczegółowe procedury wdrożeniowe będą ustalane na poziomie roboczym pomiędzy DRP MFiPR i Desk Officerem KE a właściwymi komórkami w Urzędach Marszałkowskich.

Zasady dotyczące programowania REACT-EU zostały przedstawione przez KE podczas seminarium, które odbyło się 9 lutego br. Nagranie znajduje się pod linkiem <https://webcast.ec.europa.eu/2021-2027-technical-seminars-webinar-on-react-eu>.

REALIZACJA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Stan wdrażania regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

Od początku perspektywy finansowej 2014-2020 do dnia 14 marca 2021 r. w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020 ogłoszono 5 976 naborów wniosków na łączną kwotę 168,8 mld zł, co stanowi 122,1% alokacji.

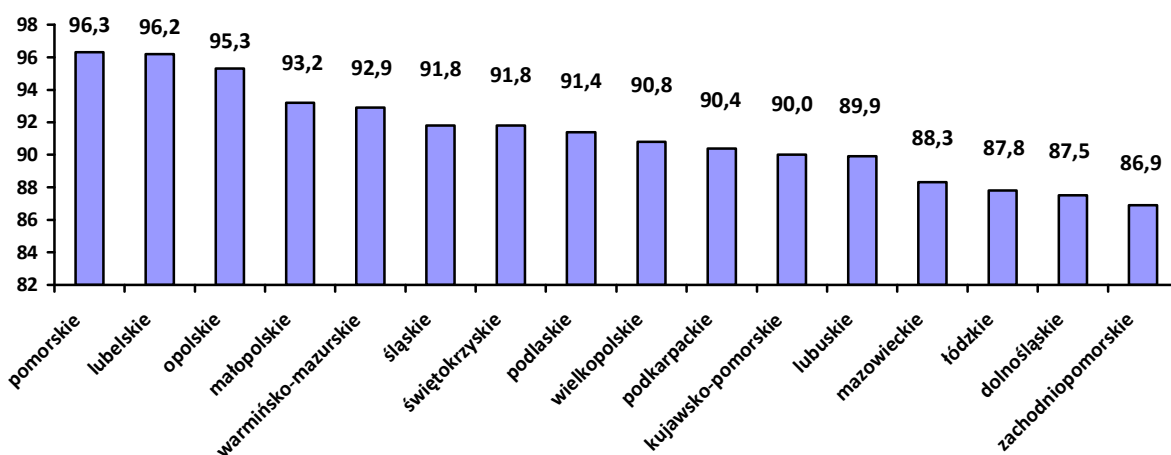
W tym czasie złożonych zostało 113,8 tys. wniosków o dofinansowanie w kwocie 197,1 mld zł (142,6 % alokacji).

Podpisano z beneficjentami 62,5 tys. umów o dofinansowanie, w tym dofinansowanie środkami UE wyniosło 126,2 mld zł, co stanowi 91,2% alokacji.

Liderem w zakresie kontraktacji jest woj. pomorskie (96,3% wykorzystanej alokacji), zaś stawkę zamyka woj. zachodniopomorskie (86,9%).

Wykres 1. Wkład UE w podpisanych umowach, jako % alokacji

Źródło: SL2014, dane wg stanu na 14 marca 2021 r., alokacja przeliczona wg algorytmu MF.

Dofinansowanie środkami UE we wnioskach o płatność beneficjentów wynosi 76,3 mld zł, co daje średnie wykorzystanie alokacji na poziomie 55,2%.

Liderem w wydatkowaniu jest woj. opolskie (65,1% alokacji), zaś naj słabszy region to kujawsko-pomorskie (41,9%).

Jeśli chodzi o certyfikację wydatków do Komisji Europejskiej, do 14 marca 2021 r. IC przekazały do KE wnioski na łączną kwotę 18,3 mld euro, co stanowi 58,5% alokacji. Ze wszystkich regionów, 15 zrealizowało już cel n+3 na 2021 r., natomiast województwo kujawsko-pomorskie zrealizowało 99,6% celu.

Instytucje Zarządzające prognozują, że w okresie styczeń-październik 2021 r. certyfikują 4 mld euro, zaś w całym 2021 roku certyfikują blisko 5,1 mld euro, natomiast narastająco będzie to 22,6 mld euro.

Od początku 2021 r. regiony przekazały do KE deklaracje wydatków na łączną kwotę 0,7 mld euro, co stanowi 18% celu na okres styczeń-październik 2021.

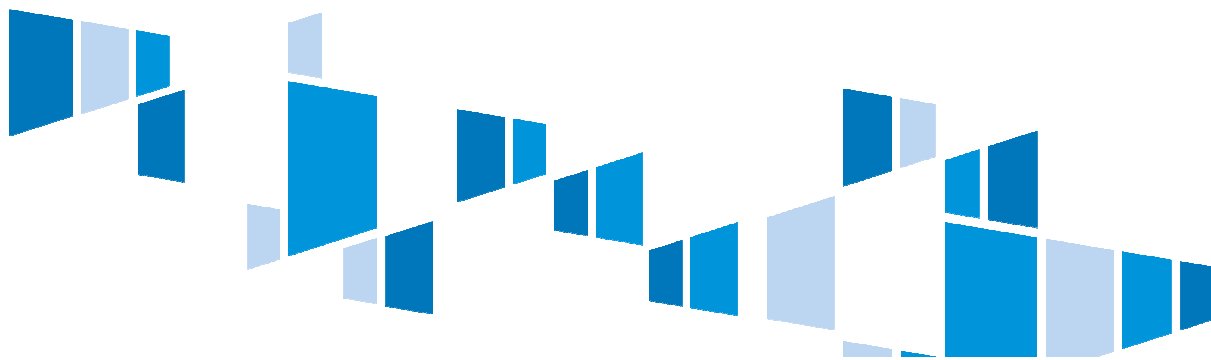
MONITORING PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

W 2020 r. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej poinformował o częściowym zawieszeniu stosowania „**Wytycznych w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 z dnia 20 lutego 2018 r.**”.

Częściowe zawieszenie wytycznych od 1 lutego 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku wynika z konieczności usprawnienia prac komitetów monitorujących w okresie epidemii COVID-19 oraz dostosowania trybu ich działania do panujących w kraju warunków (np. zmiany formy spotkań z bezpośrednich na online). Szczegóły znajdują się na stronie: https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/97140/Informacja_o_cz_zawieszeniu_stosowania_wytycznych_w_zakresie_KM_na_lata_2014_2020_23122020.pdf.

W tym celu znosi się określone rygory stosowania obiegowego trybu pracy komitetów monitorujących, poprzez zamrożenie stosowania następujących postanowień rozdziału 6 „Wytycznych na temat trybu działania KM”:

- ✦ w części dotyczącej posiedzeń należy zawrzeć informację dotyczącą m.in. częstotliwości spotkań KM;
- ✦ dotyczących możliwości podejmowania uchwał w trybie obiegowym (z wyjątkiem zapisu: w szczególnie uzasadnionych sytuacjach możliwe jest podejmowanie uchwał w trybie obiegowym);
- ✦ za szczególnie uzasadnioną sytuację należy uznać konieczność pilnego rozpatrzenia sprawy lub podjęcia decyzji, albo techniczny lub formalny charakter danego zagadnienia;
- ✦ w procedurze obiegowej należy uwzględnić wymóg dotyczący przekazywania z wyprzedzeniem dokumentów będących przedmiotem tej procedury;
- ✦ w pkt 16 (z wyjątkiem zapisu: do uchwały podejmowanej w trybie obiegowym stosuje się odpowiednio zapisy dotyczące quorum (pkt 11 lit. a wytycznych)

oraz zapisu: istnieje możliwość skrócenia terminu na oddanie głosu, w sytuacji gdy za przyjęciem albo odrzuceniem uchwały zostanie oddana bezwzględna większość głosów).

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

rpo.2020@mfipr.gov.pl